

Značné rozdíly mezi předměty byly zjištěny v zapojování kulturního povědomí, multikulturní výchovy a environmentální výchovy.

2.2.6 Podpora rozvoje ICT gramotnosti

Základním zjištěním z hospitovaných hodin předmětu ICT byla vysoká míra rozvoje samostatnosti, práce s informacemi a technických dovedností. Výuka byla v 34,7 % hodin dělená, důvody dělení třídy byly z 89,8 % pouze organizační. Průměrný počet žáků ve třídě činil 16,5 žáka. Podmínky výuky ICT byly velmi dobré, prostorové uspořádání a materiální vybavení odpovídalo vzdělávacímu cíli a činnostem v 95,9 % hodin, využití učebních pomůcek bylo vyhodnoceno v 98,2 % hodin jako účelné. V 98,2 % hodin byl stanoven vzdělávací cíl, v následném rozhovoru uváděli vyučující jeho splnění v 98,8 % a v 99,4 % označili zvolené metody a formy jako vedoucí ke splnění vzdělávacího cíle. Převažujícími formami výuky ICT byla samostatná práce žáků (87,1 % hodin) a frontální výuka (68,2 %). Nejčastější vyučovací metodou bylo vysvětlování (75,3 % hodin) a dovednostně praktické metody (50,6 %), ostatní metody byly zastoupeny rovnoměrně. Také personální podmínky výuky ICT se zlepšují, 82,9 % pedagogů splňovalo požadavky na odbornou kvalifikaci. ICT vyučoval v 16,5 % hodin ředitel školy, v 10 % hodin zástupce ředitele a pouze v 2,9 % předseda předmětové komise nebo metodického sdružení. V malé míře byla zaznamenána přítomnost asistenta pedagoga v hodině (5,9 %) nebo dalšího pedagogického pracovníka či zajištění specializované výuky externími odborníky (pouze 0,6 %).

Inspekční činnost byla zaměřena také na to, v jakých jiných hodinách byla ICT gramotnost nejčastěji využívána a v jaké formě. Moderní technologie se ve výuce používají ve všech předmětech a fázích vyučovací hodiny. Stále platí, že neefektivněji jsou využívány tehdy, když je umístěna technika přímo v učebně, ve 24,1 % hodin však ICT prostředky nebyly k dispozici a v 33,2 % hodin ICT nebylo využito. Z hospitační činnosti vyplývá, že nejvíce je využívána jednoduchá prezentace učiva prostřednictvím ICT (v 24,6 % hospitovaných hodin), speciální softwarové aplikace bez přímého užití žáky použili vyučující v 5,6 % hodin, přímá práce některých žáků s těmito aplikacemi byla zaznamenána v 9,3 % hodin a využití speciálního softwaru všemi žáky dokonce v 7,1 % hodin, což znamená pozitivní trend zejména na 2. stupni základních škol.

Tabulka 32

Využití ICT techniky v hodině – podíl hodin (v %)

Způsob využití	ZŠ celkem	1. stupeň	2. stupeň
Jednoduchá prezentace učiva vyučujícím za využití ICT	24,6	19,6	31,1
Využití speciálního softwaru vyučujícím bez přímého užití žáky	5,6	5,0	6,4
Využití speciálního softwaru některými žáky	9,3	11,3	6,9
Využití speciálního softwaru všemi žáky	7,1	8,2	5,8
ICT nebylo využito	33,2	36,6	28,8
ICT prostředky nebyly k dispozici	24,1	23,4	24,9

Informační a komunikační technologie byly kromě hodin ICT nejčastěji využity ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda (65,9 % hodin) a Člověk a společnost (51,4 %). V českém jazyce a matematice byly ICT využity přibližně ve třetině sledovaných hodin. Celkově v největší míře pracovali všichni žáci se speciálním softwarem v 94,1 % hodin v předmětu ICT, využití moderních ICT prostředků v ostatních předmětech spíše zaostávalo. Také rozvoj technických dovedností byl zaznamenán spíše výjimečně.

Dle zjištění mezinárodního šetření ICILS, které mimo jiné sledovalo i podmínky rozvoje počítačové gramotnosti žáků, čeští učitelé uváděli využívání prostředků ICT v nejvyšší míře